

Етика III разреди

Предметни професор: Весна Гаврић

Е-маил: gavric.vesna@outlook.com

Ученици који долазе на час: 7.12.2020. – III3- клуб ученика – претчас

10.12.2020. – III6 - клуб ученика – претчас

11.12.2020. – III9 – клуб ученика - претчас

11.12.2020. - III7 – клуб ученика – четврти час

Абортус

Абортус је кроз вијекове био доминантна женска приватна пракса, али уласком мушкараца у то подручје током 19. вијека, његова се улога битно промјенила. Док је раније абортус био рјешење за нежељену трудноћу силованих жена или мајки с великим бројем дјете, абортус је у 19. вијеку постао контрацепцијско средство (енг. биртх контрол) и средство планирања и контролирања величине породица. Истовремено, донесени су закони који забрањују абортус из моралних, националних и професионалних разлога. За собом су оставили бројне посљедице, посебно расправе за и против абортуса које ће се наставити и у 20. вијеку. Абортус или побачај био је истовремено и присна и табу тема током историје. У другој половини 20. вијеку је коначно и законски регулисан. У то вријеме, заступници забране абортуса су, углавном, наглашавали медицинске опасности од абортуса. Понекад се такође доказивало како су фетуси људска бића од самог зачећа па надаље, и да је зато абортус један облик убиства. Сада, када је побољшана техника исправно изведеног абортуса учинила га је много безбједнијим од порођаја, медицински аргумент је изгубио снагу коју је некад имао. Стога је правац доказа против абортуса са физичке безбједности жена скренуо на моралну вриједност феталног живота. Ако поступци треба да се морално процјењују по својим посљедицама, онда се може снажно заступати да је забрана абортуса погрешна. Кроз историју жене су платиле страшну цијену због одсуства безбједне и легалне контрацепције и абортуса. Биле су присиљене рађати много, у изузетно кратким размацима, оне су биле физички исцрпљене и умирале су младе – судбина заједничка већини друштва прије двадесетог вијека. Присилно рађање погоршавало је сиромаштво, повећавало је стопу смртности дјете и младих и било је велико оптерећење за породичне и државне ресурсе.

Побољшане методе контрацепције су донекле ублажиле ове проблеме. Ипак, ни један облик контрацепције није сто посто сигуран. Штавише, многе жене немају приступ контрацепцији, нпр. зато што не могу да је приуште себи, или се тамо гдје живе не могу набавити, или је малољетне особе не могу набавити без родитељске дозволе. У највећем

дијелу свијета плаћени рад је за многе жене, удате или самице, постао економска нужност. Жена која ради има акутну потребу да контролишу своју плодност. Контрацепција и абортус не гарантују репродуктивну аутономију, јер многи људи не могу да приуште дјецу или онолико колико би они хтјели; а други су због своје воље неплодни.

Абортус или побачај (лат. *abruptio graviditatis*) спонтани је или непосредни прекид трудноће одстрањењем или избачајем ембриона или фетуса из материце прије способности људског плода за живот. Настаје због смрти фетуса или резултира његовом смрћу. Побачај може настати спонтано, због компликација током трудноће или се побачај може изазвати. Да би задовољио дефиницију побачаја, мора се догодити прије 28. недеље трудноће, под условом да дужина плода буде мања од 35 центиметара, а маса мања од 1000 грама. Постављени услови нису апсолутни, јер је у многим случајевима, плод мањи од 35 cm и лакши од 1000 g способан за живот. Побачај има дугу историју и био је изазиван многим различитим методама, укључујући биљне абортификанте, употребом оштрих предмета, физичком траумом и другим традиционалним методама. Модерна медицина користи лијекове и хируршке технике за изазивање побачаја. Легалност, учесталост и културни погледи према побачају су различити широм света. У многим дијеловима свијета воде се расправе између противника и поборника побачаја о етичким и правним аспектима.